

WYMAGANIA EDUKACYJNE
Rok szkolny 2026/2027

Przedmiot: Biologia

Poziom/klasa: V

Imię i nazwisko nauczyciela: Elżbieta Musielska

I. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

OCENA ŚRÓDROCZNA/ROCZNA	WYMAGANIA EDUKACYJNE
2 – dopuszczający zapamiętywanie	- wymieniam podstawowe cechy organizmów; - rozpoznaję podstawowe grupy organizmów (bakterie, grzyby, rośliny zarodnikowe i nasienne) i podaję ich przykłady; - wymieniam podstawowe czynności życiowe organizmów; - rozpoznaję podstawowe struktury komórkowe i podaję ich nazwy; - wymieniam podstawowe składniki komórki; - rozpoznaję poznane organizmy na podstawie ilustracji lub charakterystycznych cech; - wymieniam podstawowe elementy budowy roślin; - wymieniam podstawowe funkcje korzenia, łodygi i liścia; - rozpoznaję wybrane rośliny, grzyby i organizmy należące do poznanych grup; - wymieniam podstawowe sposoby rozmnażania organizmów;

	- wymieniam podstawowe etapy cykli życiowych poznanych organizmów; - rozpoznaję podstawowe zależności między organizmami a środowiskiem; - wymieniam podstawowe zasady prowadzenia obserwacji biologicznych; - rozpoznaję podstawowe przyrządy wykorzystywane w obserwacjach biologicznych; - odtwarzam poznane definicje, nazwy, fakty i zasady.
3 – dostateczny zrozumienie	- wyjaśniam własnymi słowami podstawowe cechy organizmów; - opisuję podstawowe czynności życiowe organizmów; - wyjaśniam podstawowe funkcje struktur komórkowych; - opisuję podstawową budowę komórki; - wyjaśniam znaczenie korzenia, łodygi i liścia dla rośliny; - opisuję podstawowe procesy zachodzące u roślin; - rozpoznaję i opisuję charakterystyczne cechy poznanych grup organizmów (bakterie, grzyby, rośliny zarodnikowe i nasienne); - podaję przykłady organizmów należących do poszczególnych grup; - wyjaśniam podstawowe sposoby rozmnażania organizmów; - opisuję kolejne etapy cyklu życiowego wybranych organizmów; - wyjaśniam podstawowe zależności między organizmem a środowiskiem; - odczytuję informacje przedstawione na prostych schematach, ilustracjach i tabelach; - opisuję wyniki prostej obserwacji biologicznej;

	- wyjaśniam znaczenie obserwacji i doświadczeń w poznawaniu organizmów.
4 – dobry zastosowanie	- wykorzystuję wiedzę o budowie i funkcjonowaniu organizmów do rozwiązywania typowych zadań; - rozpoznaję organizmy na podstawie ich cech i wykorzystuję klucze lub inne materiały pomocnicze; - wykorzystuję wiedzę o budowie komórki do wyjaśniania jej podstawowych funkcji; - wykorzystuję wiedzę o budowie roślin do wyjaśniania ich funkcjonowania; - wyjaśniam wpływ warunków środowiska na życie organizmów; - wykorzystuję wiedzę o czynnościach życiowych do wyjaśniania codziennych obserwacji dotyczących organizmów; - odczytuję i wykorzystuję informacje z tabel, schematów, wykresów i ilustracji biologicznych; - wykonuję proste obserwacje biologiczne zgodnie z instrukcją; - posługuję się podstawowymi przyrządami wykorzystywanymi podczas obserwacji; - wykorzystuję poznane informacje do porównywania organizmów; - stosuję poznane zasady dotyczące ochrony organizmów i ich środowiska; - wykorzystuję wiedzę do wyjaśniania zmian zachodzących w cyklach życiowych organizmów.
5 – bardzo dobry analiza	- analizuję zależności między budową organizmu a pełnionymi przez niego funkcjami; - porównuję budowę i funkcjonowanie różnych organizmów; - analizuję podobieństwa i różnice między komórkami różnych organizmów; - analizuję informacje przedstawione w tabelach, schematach, wykresach, ilustracjach i tekstach biologicznych;

	- analizuję wpływ warunków środowiska na funkcjonowanie i rozmnażanie organizmów; - porównuję cykle życiowe różnych organizmów i wskazuję występujące między nimi różnice; - analizuję zależności między organizmami a środowiskiem ich życia; - na podstawie wyników obserwacji wyciągam wnioski dotyczące funkcjonowania organizmów; - analizuję wyniki prostych doświadczeń biologicznych; - wskazuję przyczyny i skutki wybranych procesów zachodzących w organizmach; - porównuję informacje pochodzące z różnych źródeł i wykorzystuję je do rozwiązania problemu biologicznego; - uzasadniam swoje odpowiedzi, odwołując się do poznanych zależności biologicznych
6 – celujący tworzenie i ewaluacja	- samodzielnie planuję obserwację lub proste doświadczenie biologiczne i określám, co chcę sprawdzić; - formułuję pytania i problemy badawcze dotyczące organizmów i ich środowiska; - proponuję własne sposoby rozwiązania problemów biologicznych; - tworzę modele, schematy, projekty, prezentacje lub inne opracowania przedstawiające zależności biologiczne; - samodzielnie dobieram informacje, materiały i sposób ich przedstawienia do określonego problemu; - oceniam wyniki obserwacji lub doświadczenia i sprawdzam, czy pozwalają odpowiedzieć na postawione pytanie; - oceniam wiarygodność i przydatność informacji dotyczących organizmów i ich funkcjonowania; - proponuję rozwiązania dotyczące ochrony organizmów i ich środowiska oraz uzasadniam ich wybór; - łączę wiedzę o budowie, funkcjonowaniu i środowisku organizmów, aby wyjaśniać nietypowe sytuacje, np. wpływ zmiany warunków środowiska na funkcjonowanie organizmu, zaburzenie jego cyklu życiowego lub zmianę zależności między organizmami;

	- tworzę własne wyjaśnienia zależności zachodzących między organizmami a środowiskiem; - przedstawiam wyniki swojej pracy i oceniam, które zastosowane rozwiązania były skuteczne; - na podstawie zdobytej wiedzy proponuję działania, które mogą poprawić warunki życia organizmów lub ograniczyć negatywny wpływ człowieka na środowisko.
--	---

II. Interpretacja poziomów ocen:

- **Ocena 2 – dopuszczający:** Uczeń odtwarza podstawowe fakty, pojęcia, definicje, terminy (wymienia, wskazuje, rozpoznaje)
- **Ocena 3 – dostateczny:** Uczeń rozumie i wyjaśnia sens informacji (opisuje, streszcza, porównuje)
- **Ocena 4 – dobry:** Uczeń wykorzystuje wiedzę w typowych sytuacjach, rozwiązuje standardowe zadania
- **Ocena 5 – bardzo dobry:** Uczeń analizuje związki (porównuje, argumentuje i uzasadnia) oraz ocenia rozwiązania i wyciąga wnioski
- **Ocena 6 – celujący:** Uczeń samodzielnie tworzy nowe rozwiązania, formułuje wnioski i rozwiązuje nietypowe zadania

III. Uwagi:

- Każdy wyższy poziom obejmuje wymagania z niższych poziomów
- Dokument stanowi podstawę do oceniania klasyfikacyjnego